

БЕЛАРУСКІ УНІВЕРСІТЭТ

Выдаецца
з 1 мая 1935г.

1980 г.

7

ЛЮТАГА
ЧАЦВЕР
№ 4 (1268)

Выходзіць раз
у тыдзень.
Цана 2 кап.

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, МЯСЦКОМА, КАМІТЭТА КАМСАМОЛА І ПРАФКОМА
БЕЛАРУСКАГА ОРДЭНА ПРАЦОУНАГА ЧЫРВОНАГА СЦЯГА ДЗЯРЖАУНАГА УНІВЕРСІТЭТА ІМЯ У. І. ЛЕНІНА

НАВІНЫ БДУ

АБ ПАДРЫХОЎЦЫ

прафсаюзнай арганізацыі ўніверсітэта да 110-й гадавіны з дня нараджэння У. І. Леніна ішла размова на пасяджэнні прафкома.

У сваім дакладзе старшыня прафкома М. Дрозд спыніўся на асноўных мерапрыемствах падрыхтоўкі да юбілею — гэта ўрачыстыя сходы ва ўсіх факультэцкіх прафарганізацыях, агляд-конкурс. Плануецца паездка прафсаюзнага актыву ў горад Ленінград. На факультэце радыёфізікі і электронікі арганізуецца філатэлістычная выстаўка, прысвечаная юбілею, конкурс агітбрыгад.

(Прэс-цэнтр прафкома).

НЯДАЎНА МЯСЦКОМАМ

і саветам Усесаюзнага таварыства вынаходнікаў і рацыяналізатараў быў праведзены справаздачна-выбарны сход УТВР БДУ імя У. І. Леніна.

На сходзе заслухана інфармацыя загадчыка аддзела вынаходніцкай і патэнтнай работы Э. Дроба аб выніках вынаходніцкай і патэнтна-ліцэнзійнай работы ў Белдзяржуніверсітэце.

Потым кіраўнік групы Мінскага філіяла Усесаюзнага цэнтра патэнтных паслуг М. Жалтко пазнаёміў прысутных з асновамі для разліку эканамічнай эфектыўнасці і ўмовамі вызначэння размеру ўзнагароды за выкарыстанне вынаходніцтва.

АРГАНІЗАЦЫЙНАЙ КАМІСІЯЙ

І Рэспубліканскага конкурсу работ і тэхнічных рашэнняў маладых вучоных і спецыялістаў па праблеме аховы, рацыянальнаму выкарыстанню і аднаўленню прыродных рэсурсаў, які прысвечаны 110-й гадавіне з дня нараджэння У. І. Леніна, прадоўжаны прыём работ да 15 сакавіка 1980 года.

Да ўдзелу ў конкурсе дапускаецца моладзь ва ўзросце да 33 гадоў. Работы прымаюцца па наступных секцыях: ахова паветранага басейна, ахова воднага басейна, ахова зямель, ахова недраў, ахова і рацыянальнае выкарыстанне і аднаўленне біялагічных рэсурсаў, санітарыя і гігіена, тэхналогія безадходных вытворчасцей, сацыяльна-эканамічныя аспекты праблемы аховы прыроды, генетычныя аспекты аховы прыроды.

Ужо пададзены работы на конкурс НДІ фізіка-хімічных праблем, НДІ прыкладных фізічных праблем, геафакам.

Пераможцаў чакаюць грашовыя прэміі [ад 250 рублёў да 100 рублёў].

НАШЫ ДАСЯГНЕННІ

«НТТМ — 79»

У КАНЦЫ снежня мінулага года ў Мінску працавала абласная выстаўка навукова-тэхнічнай творчасці моладзі «НТТМ-79». Выстаўка прыцягнула да сябе шырокую ўвагу навуковай грамадскасці. На ёй дэманстравалася каля 400 экспанатаў ад 120 арганізацый вобласці. Удзельнікамі выстаўкі стала больш як 1500 школьнікаў, навучэнцаў ГПТВ, студэнтаў ВУ і тэхнікумаў, маладых вучоных і спецыялістаў. Да работы выстаўкі былі прыцягнуты многія вучоныя: побач з пастаяннай экспазіцыяй былі праведзены лекцыі, гутаркі, экскурсіі.

Актыўны ўдзел у выстаўцы прыняў і наш універсітэт. Маладыя вучоныя ўніверсітэта прадставілі на выстаўку 11 экспанатаў. Найбольш актыўна папрацавалі фізікі—факультэт прадставіў 10 экспанатаў. На жаль, не прынялі ўдзелу ў выстаўцы хімічны факультэт і факультэт радыёфізікі і электронікі, НДІ фізіка-хімічных праблем. Усяго адзін экспанат прадставіў НДІ прыкладных фізічных праблем. У гэтым відаць недапрацоўка саветаў маладых вучоных і камітэтаў камсамола гэтых падраздзяленняў — моладзі было што паказаць.

Выстаўка функцыянавала больш месяца, і ўжо падведзены яе вынікі. У ліку арганізацый, якія прынялі найбольш

актыўны ўдзел у выстаўцы «НТТМ-79», Белдзяржуніверсітэт імя У. І. Леніна ўзнагароджаны Ганаровай граматай. Адзначаны і аўтары экспанатаў. Лаўрэатамі выстаўкі «НТТМ-79» прызнаны маладыя вучоныя кафедры агульнай фізікі в. а. дацэнта І. Гулакоў, асістэнт С. Вятыхін і старшы навуковы супрацоўнік У. Антонаў за экспанат «Лічыльнік фатонаў». Гэты экспанат абаронены шэрагам аўтарскіх пасведчанняў, яго ўкараненне ў спецыяльныя галіны тэхнікі прынесла эканамічны эффект у сотні тысяч рублёў. Аргкамітэт выстаўкі ўзнагародзіў Ганаровай граматай загадчыка вучэбнай лабараторыі кафедры агульнай фізікі В. Навумчыка за серыю экспанатаў, якія ўяўляюць сабой дэманстрацыйныя прылады па курсу агульнай фізікі.

Ганаровую грамату атрымаў таксама калектыў аўтараў—супрацоўнікаў кафедры агульнай фізікі за экспанат «Вымяральнік інтэнсіўнасці святлавых патокаў».

Хацелася б падзякаваць удзельнікам выстаўкі, павіншаваць лаўрэатаў, пажадаць ім далейшых поспехаў у навуковай рабоце, тэхнічнай творчасці.

А. ПАТРЫН,
старшыня савета маладых
вучоных БДУ, дацэнт.

Другое прызвание

ФАКУЛЬТЭТ грамадскіх прафесій пры БДУ працуе з 1964 года. На сённяшні дзень пры ФГП дзейнічаюць дзесяць аддзяленняў, якія налічваюць 547 слухачоў. Навучыць студэнтаў грамадскім прафесіям, далучыць іх да прапаганды палітычных, мастацкіх, навукова-тэхнічных ведаў сярод працоўных, развіць у студэнтаў эстэтычныя погляды і густы—асноўная задача факультэта грамадскіх прафесій.

Для арганізацыі заняткаў падбіраюцца выкладчыкі са значным практычным вопытам. Кіраўнікі аддзяленняў загадзя рыхтуюць планы і праграмы заняткаў, якія зацвярджаюцца саветам ФГП.

На лектарска-прапагандысцкім аддзяленні заняткі слухачоў праходзяць па двух напрамках. Праграма прадугледжвае засваенне тэарэтычнага курса і выпрацоўку навыкаў выступлення перад масавай

аудыторыяй. На базе гэтага аддзялення працуе школа маладога лектара.

Аддзяленне суддзяў і грамадскіх інструктараў па спорту існуе з 1966 года. На гэтым аддзяленні прымаюцца спартсмены высокіх разрадаў, кандыдаты і майстры спорту СССР. Многія выпускнікі гэтага аддзялення разам з асноўнай прафесіяй па спецыяльнасці вядуць фізічную культуру ў агульнаадукацыйных школах.

Галоўная мэта аддзялення кінааператараў — стварэнне сваёй універсітэцкай студэнцкай кінастудыі, справай якой стане стварэнне «Кіналетанісу ўніверсітэта».

Харэаграфічнае аддзяленне створана на базе народнага ансамбля народнага танца «Крыжачок». Паспехі гэтага калектыву вядомы не толькі глядачам нашай краіны, але і далёка за яе межамі.

А. ГАРУС.

ДА 110-ГОДДЗЯ З ДНЯ НАРАДЖЭННЯ У. І. ЛЕНІНА

КРЫНІЦА ПЕРАКАНАНАСЦІ

ЖЫЦЦЭ І ДЗЕЙНАСЦЬ У. І. Леніна—неад'емная частка ідэйна-палітычнага выхавання, магутны сродак фарміравання марксісцка-ленінскага светапогляду, ідэйнай перакананасці, класавай свядомасці працоўных.

Асноўная крыніца нашых ведаў аб У. І. Леніне—яго тэарэтычная спадчына.

Бібліятэка БДУ дастаткова ўкамплектавана творами У. І. Леніна. Зручныя для самастойнай работы асобныя выданні ленінскіх прац. Але аса-

бліва часта чытачы звяртаюцца да Поўнага збору твораў.

Напярэдадні 110-й гадавіны з дня нараджэння У. І. Леніна бібліятэка разгарнула шырокую прапаганду тэарэтычнай спадчыны правадыра. Арганізаваны выстаўкі, прысвечаныя гэтай даце. У студэнцкіх чытальных залах, навуковай чытальнай зале, навуковым аб'янаменце будуць арганізаваны кніжныя выстаўкі «Ленін—тытан навуковай думкі», «Моладзі аб Леніне», «Ленін і маляўнічае мастацтва», «Ідзі Леніна

жывуць і перамагаюць», «Рэдкія выданні аб У. І. Леніне». У студэнцкіх групах запланавана правесці гутаркі «Апошні ўрок чалавечай мужнасці» — аб апошніх днях жыцця Леніна, «Ленін—вялікі сябар моладзі», «Ленінская гвардыя планеты». Ідзе падрыхтоўка да літаратурных вечароў, канферэнцый.

Вялікая ўвага будзе ўдзелена прапагандзе твораў беларускіх пісьменнікаў аб У. І. Леніне. Значны ўклад у ланініянну ўнеслі беларускія пісьмен-

нікі М. Чарот, З. Бядуля, П. Трус, П. Глебка, Я. Купала, Я. Колас, М. Лужанін і іншыя. У апошні час гэту тэму шырока і ўсебакова распрацаваў Іван Шамякін. Яго аповесці «Першы генерал», «Эшалон у Германію», «Браняпоезд «Таварыш Ленін» і іншыя—адлюстраванне жыцця і дзейнасці У. І. Леніна. Беларуская ланініяна будзе шырока прадстаўлена на кніжных выстаўках бібліятэкі.

Н. КАВЕРЫНСКАЯ,
метадыст бібліятэкі БДУ.

КОЖНЫ пражыты дзень набліжае нас да знамянальнай падзеі—выбару ў Вярхоўны Савет БССР і мясцовыя Саветы народных дэпутатаў. У абстаноўцы высокага палітычнага ўздыму, грамад-

АБ УДАРОЙ ЛЕНІНСКОЙ РАБОТЫ

скай актыўнасці праходзіць выбарная кампанія ў нашым універсітэце. Самы актыўны ўдзел у ёй прымаюць агітатары і палітфарматары, лектары і прапагандысты.

У цэнтры ўвагі палітфармацыі і гутарак знаходзяцца ў гэтыя дні пытанні павышэння эфектыўнасці і якасці работы, амацавання працоўнай дысцыпліны. На канкрэтных прыкладах агітатары расказваюць аб вялікіх пераменах, якія адбыліся за апошнія гады ў нашай краіне і ў Беларусі, паказваюць перавагу сацыялістычнай дэмакратыі. Іх мабілізуючае слова служыць далейшаму развіццю палітычнай актыўнасці народа.

На 2-й старонцы чытайце матэрыялы пра нашых кандыдатаў у дэпутаты.

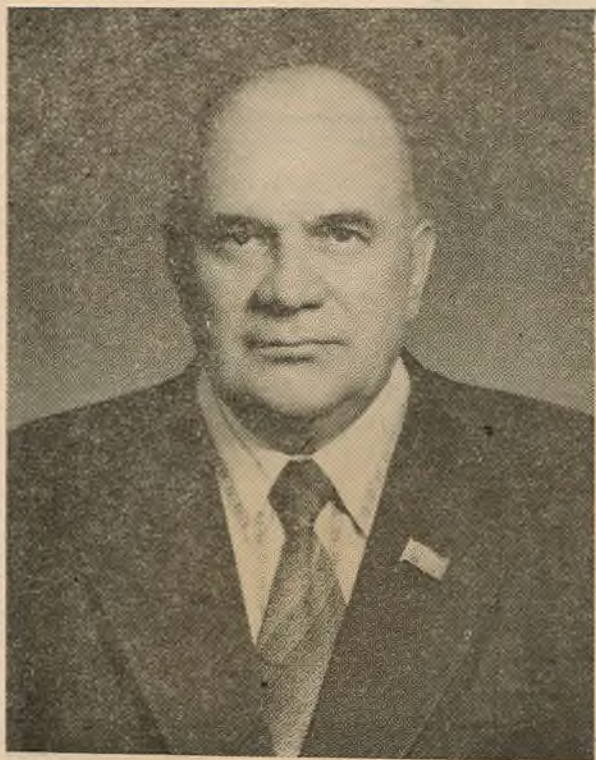
НА ЗДЫМКУ: загадчык кафедры юрыдычнага факультэта БДУ імя У. І. Леніна доктар юрыдычных навук прафесар А. А. ГАЛАУКО праводзіць семінар агітатараў у агітпункце выбарчага ўчастка № 34 горада Мінска.

Фота М. Дубовіка.

ДАВЕР'Е — ДАСТОЙНЫМ!

КАНДИДАТ У ДЭПУТАТЫ ВЯРХОЎНАГА САВЕТА БССР

ДАЛЁКА не ўсё, што ім зроблена, можа быць пералічана ў гэтых штрыхах да партрэта рэктара Беларускага ордэна Працоўнага Чырвонага Сцяга дзяржаўнага ўніверсітэта імя У. І. Леніна, акадэміка АН БССР Уладзіміра Аляксеевіча Белы.

Ён быў дэлегатам XXIV з'езда КПСС. На XXVII і XXVIII з'ездах КПБ быў выбрана членам Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Беларусі. Дэпутат Вярхоўнага Савета БССР дзевятага склікання. Узнагароджаны ордэнамі Леніна, Кастрычніцкай Рэвалюцыі, Працоўнага Чырвонага Сцяга, шматлікімі медалямі і граматамі.

І вось зараз Уладзімір Аляксеевіч Белы зноў вылучаны кандыдатам у дэпутаты Вярхоўнага Савета БССР.

У кожнай дэведцы ёсць спрашчэнне і зададзенасць. Белы Уладзімір Аляксеевіч, гаворыцца аб ім у юбілейным выданні зборніка АН БССР, нарадзіўся ў 1922 годзе ў Краснадары. Беларускі савецкі вучоны ў галіне фізікі і механікі палімераў. Акадэмік АН БССР. Член КПСС з 1947 года. Заслужаны вынаходнік БССР. Заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі БССР.

У рэальным жыцці гэтыя радкі так цесна ўзаемазвязаны і складаюцца з такога мноства адценняў, што няма магчымасці раскрыць іх у скіпу газетнага перакладу. Застаецца вызначыць найбольш істотнае, важнае.

У 1953 годзе Уладзіміру Аляксеевічу даручаецца арганізацыя і адкрыццё Беларускага інстытута інжынераў чыгуначнага транспарту ў горадзе Гомелі, у 1960 годзе з групай выпускнікоў гэтага інстытута ён закладвае асновы першага перыферыйнага інстытута АН БССР — Інстытута механікі метала-палімерных сістэм, атрымаўшага шырокае прызнанне не толькі ў нашай краіне, але і за мяжой. У 1969 годзе Уладзімір Аляксеевіч назначаецца першым рэктарам Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта, застаючыся дырэктарам ІММС. У 1973 годзе ён аднадушна

выбіраецца віцэ-прэзідэнтам АН БССР, будучы дырэктарам Інстытута механікі метала-палімерных сістэм. У кастрычніку 1978 года Уладзімір Аляксеевіч назначаны рэктарам БДУ імя У. І. Леніна, застаючыся віцэ-прэзідэнтам АН БССР. Характэрна адзначыць, што, спалучаючы работу на некалькіх пасадах, Уладзімір Аляксеевіч ніколі не атрымліваў дадатковай аплатай.

І ўсюды, дзе ё ё Уладзімір Аляксеевіч ні працаваў, ён аддае ўсе свае сілы, энэргію, веды, талент любімай справе. Сваёй нястомнай дзейнасцю ён уносіць істотны ўклад у развіццё вышэйшай адукацыі і навукі рэспублікі. Напрыклад, Уладзімір Аляксеевіч, будучы першым рэктарам Гомельскага дзяржаўнага ўніверсітэта, рашаў шмат самых разнастайных задач, звязаных з ператварэннем педінстытута ў дзяржаўны ўніверсітэт. Пад яго кіраўніцтвам за 4 гады былі спраектаваны і пабудаваны новы галоўны корпус, жыллё для студэнтаў і прафесарска-выкладчыцкага саставу, актывая зала і спартыўны комплекс. Значна ўмацавалася матэрыяльна-тэхнічная база.

Зараз Уладзімір Аляксеевіч Белы — рэктар нашага ўніверсітэта. Вось як гавораць аб ім выкладчыкі, супрацоўнікі, студэнты:

— З Уладзімірам Аляксеевічам працаваць вельмі цікава. Ад яго быццам працягваюцца тонкія ніткі сувязі. Уражвае здзіўляючая памяць Уладзіміра Аляксеевіча, яго ўменне проста і даходліва гаварыць, аператыўна вырашаць складаныя пытанні жыцця ўніверсітэта...

— Працуючы побач з акадэмікам Белым, не сталацца здзіўляцца яго дару навуковага прадбачання, смеласці, з якой ён ставіць праблемы і вырашае іх...

— Грамадскія арганізацыі клопатам, парадамі і ўвагай рэктара не пакрываюцца. Уладзімір Аляксеевіч так і называюць — «наш рэктар»...

Працоўны дзень акадэміка АН БССР У. А. Белы пачынаецца з 5 гадзін рані-

цы — такі цвёрда ўстаноўлены, аднойчы і назаўсёды прыняты рэжым працоўнага дня. Іменна ў гэтыя ранішнія гадзіны Уладзімір Аляксеевіч займаецца навуковай працай. У гэты час нішто іншае не перашкаджае цалкам аддацца любімай справе. А днём, у звычайны працоўны час, ён рэктар універсітэта і віцэ-прэзідэнт АН БССР, і тут рэжым дня распісаны па мінутах. Магчыма, іменна ў гэтай цвёрдасці распарадку ўсіх спраў і хаваецца сакрэт поспеху У. А. Белы як у навуцы, так і ў арганізатарскай рабоце. І цяжка сказаць, якая з гэтых работ для Уладзіміра Аляксеевіча важнейшая. Хутэй за ўсё яны ідуць побач, і кожную з іх ён ведае дасканала.

На самай справе, Уладзімір Аляксеевіч у вышэйшай школе прайшоў шлях па ўсіх прыступках: будучы студэнтам, працаваў сакратаром камітэта камсамола, затым старшым лабарантам, асістэнтам, старшым выкладчыкам, дацэнтам, загадчыкам кафедры, намеснікам дэкана, начальнікам вучэбнай часткі, дэканам, прарэктарам, рэктарам. Добра ведаючы жыццё студэнтаў і перспектывы сучаснай вышэйшай адукацыі, смела ставіць і дабіваецца рашэння многіх важных пытанняў, накіраваных на паліяпшэнне арганізацыі работы ўніверсітэта і перспектыву яго развіцця.

Пад кіраўніцтвам Уладзіміра Аляксеевіча калектыву прайшоў вялікую работу па распрацоўцы перспектываўнага плана развіцця БДУ імя У. І. Леніна. ЦК КПБ і Савет Міністраў БССР з вялікай увагай і клопатам аднесліся да патрэб універсітэта. 21 снежня 1979 года прынята спецыяльная пастанова ЦК КПБ і Савета Міністраў БССР, у якой сказана: «Прадугледзець на перспектыву размяшчэнне асноўнай вучэбнай і навуковай базы ўніверсітэта ў г. Мінску па Ленінскаму праспекту, у паркавай зоне, якая прылягае да жылога мікрараёна «Усход-1». Планаўца значнае паліяпшэнне матэрыяльна-тэхнічнай базы ўніверсітэта і жыллёвых умоў студэнтаў і выкладчыкаў. Па планах рэктара ўжо ў XI пяцігодцы практычна будуць вырашаны праблемы з жыллём як для студэнтаў, так і для прафесарска-выкладчыцкага саставу.

Уладзімір Аляксеевіч, як рэктар, добра разумее, што шматтысячны студэнцкі калектыв не можа жыць паўнакроўным жыццём без патрэбнай спартыўнай базы, а таксама базы для правядзення грамадскіх і культурных мерапрыемстваў. Ён ставіць перад адпаведнымі органамі пытанне і дабіваецца рашэння аб пачатку будаўніцтва ў будучым годзе спартыўнага комплексу, які ўключае плавальны басейн са спартыўнымі заламі, а таксама будаўніцтва культурнага цэнтра.

Як педагог і вучоны ён спрацаваў і чытаў вострым самастойных дысцыплін і курсаў, падрыхтаваў каля сарака кандыдатаў і доктараў навук, многія з якіх сталі лаўрэатамі Дзяржаўнай прэміі БССР, прэміі імя Ленінскага камсамола.

Навуковыя інтарсы доктара тэхнічных навук, прафесара фізікі і механікі палімераў, акадэміка АН БССР У. А. Белы ахопліваюць шырокі дыяпазон пытанняў.

Яго навуковыя працы ў асноўным прысвечаны даследаванню ўзаемасувязі малекулярных і надмалекулярных структур палімераў з іх фізіка-механічнымі і фрыкцыйнымі ўласцівасцямі.

У. А. Белы з'яўляецца стваральнікам навуковай школы ў новай галіне ведаў — механіцы метала-палімерных сістэм. Аўтарытэт яго як вучонага ў гэтай галіне атрымаў міжнароднае прызнанне. Дастаткова сказаць, што даклады Уладзіміра Аляксеевіча на шматлікіх навуковых кангрэсах у Англіі, ГДР, Францыі, Японіі, ЗША, Італіі, ФРГ атрымалі высокую ацэнку. У Францыі ён двойчы ўдасцоены ганаровых медалёў Жака Вакансона і Жакарта. У. А. Белым апублікавана восем манаграфій, больш двухсот навуковых прац; каля пяцідзiesiąці навуковых прац выдана за мяжой. Буйнейшае англа-амерыканскае выдавецтва «Пергамон Прэс» на міжнароднай кніжнай выстаўцы ў Маскве набыло права на пераклад і распаўсюджанне ва ўсім свеце дзвюх яго манаграфій. Найважнейшым прызнаннем сваіх навуковых заслуг акадэмік АН БССР У. А. Белы лічыць назначэнне яго галоўным рэдактарам часопіса АН СССР і АН БССР «Трэнне і износ», які пачаў выдавацца ў Мінску.

У. А. Белы вядзе вялікую навуковую — арганізатарскую работу, з'яўляючыся членам камісіі па фізіцы і механіцы палімераў пры Прэзідыуме АН СССР, ён намеснік старшын Навуковага савета па трэнню і змазцы АН СССР. Член экспертнага савета Вышэйшай атэстацыйнай камісіі пры Саўеце Міністраў СССР.

У. А. Белы з'яўляецца аўтарам больш двухсот вынаходніцтваў, многія з якіх запатэнтаваны ў ЗША, Англіі, ФРГ, Італіі, Швецыі і іншых краінах. Шматлікія ўкараненні адзначаны чатырма залатымі медалямі ВДНГ, дыпламамі ў СССР і за мяжой.

Належачы яму ганарар У. А. Белы ў значнай меры перадае ў Фонд міру. І таму не выпадкова ў юбілейным нумары часопіса «Век XX і мир» у ліку найбольш буйных укладчыкаў у Фонд міру называюцца «пісьменнікі Канстанцін Сіманаў і Аляксандр Чакоўскі, паэты Сяргей Міхалкоў і Роберт Раждзественскі, вядомы публіцыст Юрый Жукаў, акадэмік Уладзімір Белы, народныя артысты СССР Людміла Зыкіна і Сяргей Абразцоў».

Чалавек камуністычных прынцыпаў, які валодае не толькі вялікай навуковай эрудыцыяй, але і вялікай арганізатарскімі здольнасцямі, энэргічны і вельмі працаздольны, Уладзімір Аляксеевіч вызначаецца высокай патрабавальнасцю да сваіх калег па рабоце і ў першую чаргу да сябе. Разам з тым, будучы тонкім псіхолагам з развітым пачуццём гумару, Уладзімір Аляксеевіч умее згуртаваць вакол сябе і добра арганізаваць работу вялікага калектыву людзей. Уладзімір Аляксеевіч Белы адносіцца да тыпу кіраўнікоў, для якіх маштабнасць дзяржаўных задач ніколі не заціць паўсядзённых патрэб кіруемага ім калектыву.

Мы ўпэўнены, што Уладзімір Аляксеевіч Белы з гонарам апраўдае аказанае яму давер'е.

КАНДИДАТ У ДЭПУТАТЫ РАЁННАГА САВЕТА НАРОДНЫХ ДЭПУТАТАЎ

СЯРЭДНЯГА росту, проста, з прыемнай усмешкай на вуснах і прыгожымі блакітнымі вачыма дзяўчына. Знаёмімся.

— Лена Гулевіч, студэнтка III курса гістарычнага факультэта...

Ва ўніверсітэце кожнага вядуць розныя дарогі. Шлях, які абрала сабе Лена, — шлях прызнання, нават, можна сказаць, загартаванага ў практычнай дзейнасці. Яшчэ займаючыся ў школе, Лена марыць аб такой прафесіі, каб заўсёды быць сярод людзей, захапіць іх чым-небудзь, зрабіць іх жыццё больш цікавым. Яна разумее, што адной мары недастаткова. І Лена з усёй духам бярэцца за любую грамадскую работу. Яна заўсёды думае, як лепш арганізаваць тое ці іншае мерапрыемства. З вялікім энтузіязмам бярэцца за любую даручаную справу і абавязкова даводзіць яе да канца.

Восенню 1974 года, толькі што закончыўшы васьмігадовую школу, Лена прыязджае ў Пінск і паступае ў педагогічнае вучылішча. Тут дзяўчына таксама займаецца камсамольскай работай. Яе выбіраюць адказнай за культурна-масавы сектар. І зноў Лена са сваімі абавязкамі спраўляецца паспяхова.

— Нават і заўважаць не паспела, як хутка праляцелі тры гады.

І вось у руках дыплом з адзнакай.

— Куды пайсці? Не, гэта пытанне мяне не хвалявала, — гаворыць Лена. Яна сядае калег па рабоце і ў першую чаргу да сябе. Разам з тым, будучы тонкім псіхолагам з развітым пачуццём гумару, Уладзімір Аляксеевіч умее згуртаваць вакол сябе і добра арганізаваць работу вялікага калектыву людзей. Уладзімір Аляксеевіч Белы адносіцца да тыпу кіраўнікоў, для якіх маштабнасць дзяржаўных задач ніколі не заціць паўсядзённых патрэб кіруемага ім калектыву.

— Вядома, ва ўніверсітэце. Чаму не гістарычнай? Хацелі працаваць настаўніцай гісторыі. Гэта ж так цудоўна! Дзеці. Ад нас залежыць, якімі яны вырастуць, якой будзе будучыня нашай планеты.

...Універсітэт. Уступныя экзамены здадзены паспяхова. Паездка на сельгаспрацу, новыя сябры. Як кажуць, калектыву нараджаецца ў працы. Гэта так. Але там жа рабаты выступаюць яшчэ і з канцэртамі, чытаюць

лекцыі, арганізуюць сустрэчы і паходы ў кіно.

І вось ужо тут, маючы некаторы вопыт работы, Лена зноў актыўна ўключаецца ў грамадскае жыццё. Чуляя, ініцыятыўная, вясёлая, яна заўсёды была сярод сваіх аднакурснікаў.

А потым вучоба. Адраду ж на першым курсе Лену выбіраюць у бюро камітэта камсамола курса, на другім — у бюро камітэта камсамола факультэта, а на трэцім — намеснікам загадчыка сектара ідэйна-маральнага і эстэтычнага выхавання камітэта камсамола ўніверсітэта.

Шмат цікавых спраў на рахунку Лены. Гэта і падрыхтоўка да конкурсаў мастацкай самадзейнасці, і арганізацыя вечароў адпачынку, і правядзенне дыскусій. Кожны ведае, што такое падрыхтоўка да ўсіх гэтых мерапрыемстваў: угаворы, рэпетыцыі... І таму працаваць даводзіцца шмат. Як зацікавіць? Гэтаму Лена заўсёды ўдзяляла шмат увагі як у школе, вучылішчы, так і ва ўніверсітэце. За гэта яе ўсе любяць і паважаюць.

Лена два разы была байцом студэнцкага будаўніцтва. Першы раз у Беларусі, а пасля 2-га курса — у Казахстане.

— У мінулым годзе я разам з Ленай працаваў у будаўніцтва «Кастрычнік» у Казахстане, — гаворыць Аляксандр Крук, старшыня прафбюро курса. — Яна заўсёды з душой бралася за любую даручаную справу.

Нават калі сталалася, нічога не бачыў, каб яна раўнадушна ці нядабайна адносілася да працы. За гэта і была ўзнагароджана Ганаровай граматай.

— Лена добра вучыцца і заўсёды дапамагае адстаючым. Яна добры сябар, і мы вельмі паважаем Лену, — дадае аднакурсніца Наташа Кузьміч. — Не было яшчэ такога выпадку, каб яна засталася ў баку ад спраў будаўніцтва. Лена заўсёды з намі.

Думаецца, што Алена Гулевіч будзе дастойным прадстаўніком студэнцтва ў раённым Саўеце народных дэпутатаў.

У ЦЭНТРЫ ЁВАГІ

ГРУПА народнага кантролю механіка-матэматычна-факультэта складаецца з 13 чалавек: шасці супрацоўнікаў і сямі студэнтаў. Яна працуе ў цесным кантакце з адміністрацыяй факультэта, прафбюро, камітэта камсамола па плану, які быў распрацаваны на пасяджэнні ГНК і зацверджаны партбюро факультэта. Асноўную ўвагу народныя кантралёры аддаюць удзелу студэнтаў у сельскагаспадарчых і студэнцкіх будаўнічых атрадах, стану вучэбнай і працоўнай дысцыпліны, размеркаванню педагагічнай нагрукі сярод прафесарска-выкладчыцкага саставу, навукова-даследчай рабоце на факультэце. Акрамя таго, нашы дзорныя ўдзельнічаюць у агульнаўніверсітэцкіх праверках, якія праводзіцца ГНК універсітэта. Так, І. А. Пальцаў, А. Г. Меляшкіч, І. П. Сасно ўдзельнічалі ў рэйдзе па гатоўнасці вучэбных карпусоў, вытворчых памяшканняў і інтэрнатаў да работы ў зімовых умовах, а А. С. Ненартовіч дапамагаў правяраць пункты грамадскага харчавання. Вынікі рэйдаў абмяркоўваюцца на партыйных і прафсаюзных сходах, адлюстроўваюцца ў выпусках «Камсамольскага пражэктара». Важную ролю адыгрывае кантроль за выкананнем нашых даручэнняў. Так, у кастрычніку 1979 года была завершана вялікая і карпатлівая праца па правярцы ўдзелу студэнтаў у працоўным семестры.

Аказалася, што некаторыя студэнты, спасылаючыся на розныя прычыны, ухіляліся ад працы, парушалі парадак і г. д. Вынікі праверак абмяркоўваліся на адкрытым партыйным сходзе факультэта. А адміністрацыя факультэта прыняла па выніках праверкі адпаведныя меры: былі аб'яўлены вымовы з занясеннем у асабісты справы студэнтам В. Ліннік, Г. Ярмалінскай, Г. Парамонавай, Н. Лахліцкай, В. Салаўёвай і іншым. Некаторыя студэнты атрымалі папярэджанні. Мы, вядома, разумеем, што мета кантролю не толькі паказаць недахопы — трэба дабівацца і іх ліквідацыі. Для гэтага правялі сход камандзіраў і камісараў атрадаў, на якім ішла дзелавая размова аб неабходнасці ліквідацыі недахопаў.

Дзейнай таксама была правярна стану вучэбнай і працоўнай дысцыпліны на

факультэце, праведзеная сумесна з прафбюро факультэта. Адзначалася, што ў рабоце калектыву ёсць істотныя недахопы: жадае быць лепшым наведванне лекцый і практычных заняткаў студэнтамі дзённага і вчэрняга аддзяленняў, былі выпадкі п'янства, слаба наладжаны кантроль за работай вучэбна-дапаможнага персаналу. Некаторыя куратары груп III, IV, V курсаў фармальна адносяцца да сваіх абавязкаў і пусцілі гэту справу на самадзёк. Былі распрацаваны адпаведныя меры, асноўныя з якіх — звярнуць увагу куратараў на паляпшэнне выхаваўчай работы і ўмацаванне дысцыпліны ў групах. Для гэтага правялі ў кожнай групе сход аб падрыхтоўцы да сесіі, а таксама сходы на тэму «Маральны воблік савецкага студэнта».

У цесным кантакце працуе група народнага кантролю з вучэбна-выхаваўчай камісіяй факультэта. На пасяджэннях гэтай камісіі прымаюцца строга меры да прагульшчыкаў, тых хто мае запазычанасці, парушальнікаў дысцыпліны. Па «гарачых слядах» выпускаюцца «Камсамольскі пражэктар» і «маланкі».

Галоснасць у рабоце народных кантралёраў. Сіламі кантралёраў-студэнтаў на факультэце абсталяваны стэнд, на якім змешчаны спіс членаў ГНК, план работы, вынікі праверак, пастановы, разгаванні на крытыку і г. д. Усё, што робіцца ў ГНК, станавіцца вядомым кожнаму выкладчыку і студэнту.

Але ёсць яшчэ і недахопы, якія перашкаджаюць нашай рабоце. Некаторыя кантралёры не ў поўнай меры ўсвядомілі сутнасць слоў «быць народным кантралёрам — вялікі гонар». Так, член ГНК, студэнтка Л. Кацілас, знаходзячы розныя прычыны, яшчэ ні разу не была на пасяджэннях ГНК, на вучобе народных кантралёраў. Акрамя таго, нам трэба больш дакладна кантраляваць выкананне даручэнняў дзорнымі. Калі мы даб'ёмся гэтага, тады і вынікі будуць намнога вышэйшымі, і працаваць мы зможам з большай аддачай.

Ф. ЧУМАКОЎ,
намеснік сакратара
партбюро механіка-матэматычнага
факультэта,
старшыня ГНК.

КРЫТЭРЫЕМ вымярэння актыўнасці груп з'яўляецца палажэнне аб сацыялістычным спаборніцтве. Палажэнне ў комплексе разглядае ўсе бакі жыцця студэнтаў. Спынімся на чацвёртым пункце: удзел студэнтаў у грамадскім жыцці. Крытэрыі такія: колькасць пастаянных даручэнняў, колькасць грамадскіх мерапрыемстваў, праведзеных па ініцыятыве групы, вынікі атэстацыі ГПП, колькасць студэнтаў, якія займаюцца на факультэце грамадскіх прафесій, і далей —

запаліць усіх астатніх ідэяй, якая авалодвае ім.

У Аляксандра Ярашэвіча шмат добрых якасцей. І рабаты да яго хінуцца. Але зараз Саша неяк замкнуўся ў сабе.

Так, паводзіны чалавека не заўсёды можна адлюстраваць ідэальнай прамой. Калі чалавек прымае рашэнне адстаяць пазіцыю, у душы яго сутыкаюцца розныя матывы. Разам з гучным голасам маральных матываў можа прагучаць здрадніцкі шапатак разважнага слабадушша: «Што, табе больш за

тых выпадках актыўней у грамадскім жыцці, можна меркаваць па іх дзеяннях, учынках. Гэта крытэрыі фактычнага ўдзелу ў грамадскім жыцці.

Характарызаваць грамадскую актыўнасць можна ў сукупнасці ўсіх крытэрыяў: удзелу ў грамадскім жыцці, адносін да яе і ў затратах часу на ўдзел у ёй.

Рабаты задумаліся.

Так, стараста, бязменны стараста пятай групы — актывіст. «Клапатлівая яна»,—гаво-

КАЛЕКТЫЎ: ПРАБЛЕМЫ СТАНАЎЛЕННЯ

АКТЫЎНАСЦЬ. ЯКАЯ ЯНА?

колькасць студэнтаў-лектараў і г. д.

...Яны сустрэліся на «бульбе», рабаты з першай групы механіка-матэматычнага факультэта. Цяпер яны бясконца рады, што атрымалася так.

— Калі выходзілі з аўтобуса, дык імён усіх не ведалі. Як размясцілі па чатыры чалавекі, так і ўтварыліся ў нашай вялікай групе маленькія групкі.

Розныя характары, розныя погляды сутыкнуліся ў калектыве. Іх аб'ядноўвае адзіная мэта — вучоба. Іх аб'ядноўвае адзіны калектыў. Ці так гэта?

Алег Канчак гаворыць: «Калектыву пэўнага ў нас яшчэ няма. Маюць месца асобныя групкі, але грані паміж імі знікаюць. Гэта бачна ўжо цяпер. Добрыя рабаты ў нашай групе, актыўныя».

Так, рабаты добрыя ў першай групе першага курса ММФ. Усе маюць грамадскія даручэнні.

— Таму, што так трэба,— гавораць рабаты.

Колькасць пастаянных грамадскіх даручэнняў, вядома, яшчэ не крытэрыі грамадскай актыўнасці студэнтаў. На механіка-матэматычным факультэце ёсць хор. Спяваць не пойдзеш, калі не маеш голасу ці, як гаворыцца, «мядзведзь на вуша наступіў». Святлане Бабань, камсору групы, дадзена задане чатырох чалавек прывесці на спева. Час ідзе — жадаючых няма. На сходзе нехта падае ідэю кінуць жэраб. І цягнулі, калі б не ўспомнілася, што некалькі чалавек пакуль што не маюць пэўных даручэнняў.

А вось Валянцін Сакалоўскі — член бюро групы. Выдатны хлопца! На «бульбе» групу падзялілі на дзве часткі: размясцілі ў розныя вёскі. Валянцін агітуе рабат ісці ў кіно. Усе дружна сабраліся. Раптам непрадгледжаны абставіны. Бойкая агітацыя — усе ў кіно не ідуць. Прыцягвае ён да сябе не толькі шырынёй кругагляду, але і здольнасцю

ўсіх трэба? Сядзі ціха, табе ж лепш будзе». У такой канфліктнай сітуацыі дзеля перамогі правільнага пункту гледжання недастаткова чысціні маральных перакананняў. Тут патрэбна сіла духу, волі, цвёрдая рашучасць у адстаяванні сваіх прынцыпаў.

У актыўнасці важна сацыяльная значымасць, а злежыць яна ад сістэмы ўзаемаадносін. Атрымліваецца прамая залежнасць ступені актыўнасці студэнтаў ад фарміравання іх студэнцкага калектыву.

...Са студэнтамі пятай групы чацвёртага курса механіка-матэматычнага факультэта сустрэча адбылася выпадкова. На перапынак яны з аўдыторыі не выйшлі, хаця выкладчыка там не было.

Некалі яны дружна прыйшлі на першыя ў жыцці заняткі. Зараз, на чацвёртым курсе, яны ходзяць не так дружна. Разам бываюць на «бульбе», час ад часу разам выязджаюць за горад ці наведваюць тэатр. Не разам ходзяць у бібліятэку, рыхтуюцца да заклікаў, не разам ходзяць на грамадскія мерапрыемствы.

— Калектыву ў нас ёсць. Адрозніліся маленькія групкі, але трэці курс аб'яднаў большасць, цяпер зноў усё ідзе на спад.— Ірына Ліхачэўская сумна ўсміхнулася.

А я спытала: «Чаму вы лічыце, што калектыву ў вас ёсць?»

— Большая частка групы заўсёды разам.

Такім чынам, студэнты чацвёртага курса, у адрозненне ад першакурснікаў, лічаць, што калектыву — гэта большасць галасоў, якія прагаласавалі «за».

Твар калектыву залежыць ад ступені актыўнасці яго членаў. Уявім сабе двух маладых людзей, якія валодаюць аднолькавымі ўласнымі якасцямі. Ва ўсім, акрамя аднаго: адзін з іх далучаецца да спраў калектыву, а другі — не. Пытанне, каго з іх можна лічыць актыўным у грамадскім жыцці, напэўна, зразумелае. Аб тым, хто ў гэ-

рыць Ірына Ліхачэўская. А Нэлі Дзем'яновіч дадае: «У нас аднаму таварышу неаб'ектыўна стыпендыю не далі. Калі прыйшла Рыма і даведлася пра гэта, яна тут жа ўзялася за рашэнне гэтага пытання. Не столькі таму, што стараста, колькі дзякуючы душэўнай справядлівасці, дабраце». «Яна ў нас, як маці», — з цеплынёй гаворыць Ірына.

— Надзя Каранкевіч — актывіст,—гавораць дзяўчаты.—Яна ў нас арганізатар усіх цікавых мерапрыемстваў.

— А якую работу вядзе? — зацікаўлена пытаюся я. Крыху падумайшы, Ірына Ліхачэўская звяртаецца да сяброўкі:

— Надзя, а якую ты вядзеш работу?

Пытанне гэтае здзіўляе, але толькі адрозніе. А потым думаеш, можа і няважна, якая афіцыйная пасада чалавека, а важна сістэма дзеянняў чалавека, накіраваная на тое, каб прынесці карысць калектыву, грамадскасці, важна сацыяльная значымасць актыўнасці.

Я ўглядваюся ў твары дзяўчат і згаджаюся з іх поглядамі. Замкнутыя таму, што няма ўвагі, зацікаўленасці да таварышаў па групе; безыніцыятывы таму, што шмат прапаюць не ідзе далей размоў, як, напрыклад, ініцыятыва Ірыны Ліхачэўскай пайсці ў лес на лыжах. І нарэшце, ведаюць рабаты шмат, у некалькі разоў болей, чым на першым курсе, адзін пра аднаго.

Разумення грамадскай значымасці дзеянняў недастаткова для выяўлення ступені актыўнасці чалавека. Важна, каб чалавек адчуваў задавальненне ад зробленага учынку.

Актыўнасць чалавека праяўляецца ў імкненні да ведаў, у прафесійным майстэрстве, у кампетэнтнасці і ва ўменні працаваць з людзьмі — у вопыце калектывнай дзейнасці і асабістай адказнасці.

Т. САЛОДКАЯ,
студэнтка журфака.

ГАЗЕТА ВЫСТУПІЛА. ШТО ЗРОБЛЕНА?

«ПАРТЫЙНАЕ бюро геаграфічнага факультэта 23 студзеня 1980 года абмеркавала крытычныя заўвагі, выказаныя ў артыкуле «Пасляслоўе да конкурсу», які быў змешчаны ў № 2 ад 17 студзеня 1980 г.

Было адзначана, што партбюро, дэканат і прафбюро ўдзяляюць увагу пытанням нагляднай агітацыі на факультэце. У кастрычніку 1979 года партбюро зацвердзіла камісію па абнаўленню нагляднай агітацыі. У лістападзе 1979 года заказаны ва ўніверсітэцкай майстэрні планшэты, у фоталабараторыі ўніверсітэта — фотаздымкі для стэнда «Геаграфічны факультэт», якія выкананы ў студзені 1980 года. Зараз камісія працуе над зместам выстаўкі і яе афармленнем, якая будзе выканана на працягу лютага 1980 года. Будзе таксама абноўлена ўстарэлая наглядная агітацыя і заменена новай на працягу лютага-сакавіка 1980 года».

М. ЧАРТКО,
сакратар партбюро
геафака.

НАШ ГОСЦЬ — КАСМАНАУТ У. КАВАЛЁНАК

Цікавай і памятнай стала сустрэча студэнтаў БДУ з Героем Савецкага Саюза лётчыкам-касманаўтам СССР У. Кавалёнкам. НА ЗДЫМКУ: У. Кавалёнак — ганаровы баец СБА імя Ленінскага камсамола. Фота М. Дубовіка.

ПРАЦЭС фізічнага выхавання рознабаковы. У студэнтаў нават аднаго вучэбнага аддзялення неаднолькава функцыяніруюць розныя сістэмы, напрыклад, сардэчна-сасудзістая. А іменна яна вызначае работу чала-

Навука на службе здароўя студэнтаў

рыманню тэрмівай інфармацыі аб стане фізіялагічных параметраў арганізма студэнтаў пры занятках фізічнай культурай і спортам. Усё ўзрастаючыя па аб'ёму нагрузкі ў спорце дасягнулі сэння сваёй мяжы. Неабход-

ПРАВЕР СЯБЕ

века. Вядома, што праблема аптымізацыі вучэбнага працэсу па фізічнаму выхаванню ўсіх студэнтаў не можа быць вырашана без тэстыравання сардэчна-сасудзістай сістэмы, вызначэння яе рэакцыі на мышачныя нагрузкі.

З гэтай мэтай пры кафедры фізічнага выхавання і спорту Белдзяржуніверсітэта імя У. І. Леніна створана зала функцыянальнай дыягностыкі, апаратура якой дазваляе ўстанавіць агульную трэніраванасць студэнтаў, а таксама ўзровень іх адаптацыі да розных мышачных нагрузкаў. Аб тым, як вядуцца даследаванні ў гэтай галіне, мы папрасілі расказаць майстра спорту па класічнай барацьбе Аляксандра Іванавіча Заўялава.

— Аляксандр Іванавіч, як узнікла ідэя стварэння залы функцыянальнай дыягностыкі?

— Трэба адзначыць, што зусім нечакана. Аднойчы, прысутнічаючы на спаборніцтвах па барацьбе, я заўважыў, як адзін атлет унушальнага спартыўнага выгляду, які добра валодаў тэхнічнымі прыёмамі барацьбы, пасля першай пераможнай схваткі раптам рэзка пачаў уступаць сапернікам і праіграў, у выніку — усё астатняе. Прычынам, як сцвярджае трэнер, гэта з'ява назіралася і раней. Было вырашана правесці работу сардэчна-сасудзістай сістэмы спартсмена. Для прыкладу абследавалі некалькі спартсменаў. Высветлілася, што ў даследуемага намі барца ў час схваткі выкід крыві ў сардэчна-сасудзістай сістэме склаў 13-15 літраў у мі-

нуту пры норме 20-25 л/мін., што цягне за сабой няпоўную дастаўку кіслароду па ўсяму арганізму, прыкметнае звужэнне крованосных сасудаў, у той час як у іншых барцоў электракардыёграф паказаў максімальны выкід крыві. Адсюль вынікае, што гэты спартсмен не прывык да значных нагрузкаў на мышачную сістэму, і падрыхтоўка яго вялася няправільна.

— Было вырашана стварыць так званы «стацыянар» для падрыхтоўкі студэнтаў з улікам стану здароўя кожнага?

— Так. Абагульняючы ўсе даныя са спаборніцтваў, я прапанаваў заняцца гэтай праблемай. На кафедры пры дапамозе супрацоўнікаў В. І. Ермалінскага, С. П. Антановіча, А. П. Грышановіча была створана зала функцыянальнай дыягностыкі.

— У чым сутнасць яе работы?

— Трэба адразу адзначыць, што сістэма навучання аўтаматызаваная, ці, інакш, самакіруючая. Усе каманды запісаны на магнітафонную плёнку, выконваемыя практыкаванні — на стужцы дыяпраектара, якія працуюць сінхронна. Трэнер Ала Іванавіч Расолька толькі назірае за якасцю выканання практыкаванняў, час ад часу папраўляючы дапушчаныя памылкі. Спачатку кантрольны бег. Частата кроку задаецца метраномам. Улічваючы шырыню кроку за пэўны час, студэнт задаецца нагрузка. Калі кантрольны час скончыўся, вызначаецца пульс. Потым нагрузка павялічваецца ў два

разы, гэта значыць, паскараецца бег.

Побач з залай размешчаны кабінет медыка-біялагічнага кантролю. Тут размешчаны створаныя ў нашым універсітэце апаратура «Паток» для вымярэння артэрыяльнага ціску, тэлеметрычная сістэма «Спорт» для даследавання рэакцыі сардэчна-сасудзістай сістэмы на мышачныя нагрузкі.

Пасля даследавання вынікаў трэніровак мы бачым, што павышэнне ціску вышэй нормы пры пэўнай нагрузцы сведчыць аб дрэнным стане здароўя студэнта. Нагрузка даецца меншая.

Такім чынам, даследаванні, якія выконваюцца ў зале функцыянальнай дыягностыкі, дазваляюць весці дакладны кантроль за трэніраванасцю сардэчна-сасудзістай сістэмы студэнтаў, што дае магчымасць аптымізаваць вучэбны працэс.

— Скажыце, калі ласка, Аляксандр Іванавіч, як складаецца праграма практыкаванняў?

— Гэта пытанне мы рашаем калегіяльна. У нашай зале займаюцца студэнты ўсіх факультэтаў. А парады даюць нам і выкладчыкі, і трэнеры.

Інтэрэс да нашых даследаванняў пашыраецца. Зараз наша зала ўдасканальваецца, устаноўлена новая апаратура. Павялічваецца колькасць спартсменаў, якія жадаюць правесці сябе. І мы верым, што гэтыя даследаванні шырока ўвойдуць у спартыўную практыку.

С. БАГДАНОВІЧ.

Фізічнаму выхаванню — належную ўвагу

НЯДАУНА ў Віцебску адбылася VIII Рэспубліканская навукова-метадычная канферэнцыя «Праблемы ўдасканалення сістэмы фізічнага выхавання і спартыўнай падрыхтоўкі студэнтаў моладзі». Шмат прадстаўнікоў на гэтай канферэнцыі было і ад нашай кафедры фізічнага выхавання і спорту. 16 чалавек ад БДУ імя У. І. Леніна выступілі з 10-ю дакладамі, у тым ліку былі прадстаўлены тры стэндавы.

Старшы выкладчык В. Хрэнаў у дакладзе аб бюджэце часу студэнтаў БДУ прааналізаваў занятасць студэнтаў на працягу сутак. Высветлілася, што вучэбнымі заняткамі студэнты заняты на ўсіх курсах у межах нормы, працэс адаптацыі да новых вучэбных умоў у ВНУ ў іх выражаецца больш інтэнсіўнай нагрузкай самастойнай падрыхтоўкі да заняткаў на першым курсе і ўсё больш неразмеркаваным часам на старэйшых курсах. Вось гэта ўзрастанне неразмеркаванага часу на старэйшых курсах і неабходна выкарыстаць для паляпшэння іх фізічнай падрыхтоўкі.

У сваім наступным дакладзе В. Хрэнаў у сааўтарстве з кандыдатам педагогічных навук У. Рэйзіным даў рэкамендацыі аб самастойных занятках студэнтаў фізічнымі практыкаваннямі.

Шэраг дакладаў быў прысвечаны адной з самых актуальных праблем — ат-

рыманню рэгуляванне мышачных нагрузкаў, якога немагчыма дасягнуць без добра пастаўленых метадаў кантролю.

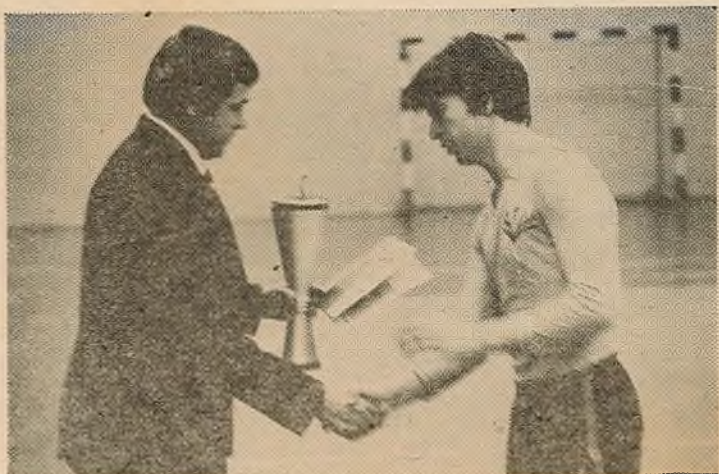
Старшы выкладчык А. Заўялаў ад групы даследчыкаў расказаў аб электракардыяграфічных і гамадынамічных метадах кантролю за станам сардэчна-сасудзістай сістэмы ў цяжка- і лёгкаатлетаў у час спаборніцтваў. Прадстаўлены шэраг крытэрыяў, якія дапамагаюць ацэньваць і кіраваць станам арганізма студэнтаў пры падрыхтоўцы да выступлення ў спаборніцтвах.

Атрыманню біялагічнай экспрэсінфармацыі былі прысвечаны стэндавыя звесткі загадчыкаў аддзела вылічальнай тэхнікі БДУ імя У. І. Леніна А. Грышановіча і С. Прышчэпы.

Поспех спадарожнічаў і трэцяму стэндаву паведамленню (ст. выкладчык У. Турыгін), дзе былі прадстаўлены шматлікія прыстааванні для стадыёнаў, спартыўных пляцовак і спецыяльных трэнажораў.

На заключным пленарным пасяджэнні канферэнцыі адзначылі высокі навуковы ўзровень дакладаў, прадстаўленых ад Белдзяржуніверсітэта, іх добрая аснашчанасць ілюстрацыйным матэрыялам і сур'ёзна падрыхтоўка дакладчыкаў.

З. АЛЯКСАНДРАЎ.

1. Галоўны прыз спаборніцтваў уручаецца капітану каманды — пераможцу (БДУ) Віктару БЛІЗНЮКУ.

2. Пераможца турніру — зборная БДУ (злева направа). Верхні рад: Ігар БЛІЗНЮК, Міхаіл РАМАНОЎСКИ, Сяргей ГНЯЎКО, Віктар БЛІЗНЮК, Віталій ЛІШТВАН (трэнер), Уладзімір ГАМЕЗА, Аляксандр ЯЦКЕВІЧ. Ніжні рад: Вячаслаў АПОН, Юрый ПЕТУХОЎ, Юрый ФЕФЕЛАЎ, Уладзімір КАЗЛОЎ.

Фота аўтара.

ПЕРШАЯ ПЕРАМОГА СЕЗОНА

НА ПРАЦЯГУ дзевяці дзён у спартыўнай зале Беларускага політэхнічнага інстытута працягвалася барацьба за вышэйшую ўзнагароду турніра па міні-футболу на прыз двойчы Героя Савецкага Саюза, лётчыка-касманаўта СССР Пятра Ільіча Клімука, арганізаванага Мінскім абласным саветам ДСТ «Буравеснік» разам з рэдакцыяй газеты «Вячэрні Мінск». У гэтым турніры, шостым па ліку, прыняло ўдзел пятнаццаць каманд з розных ВНУ рэспублікі, у тым ліку і зборная каманда па футболе БДУ імя У. І. Леніна.

Як і раней, каманды-удзельніцы былі падзелены на тры падгрупы, у якіх і разгарнулася барацьба за два першыя месцы, каб папасці ў фінал.

З першых жа сустрэч лідэрства ў першай падгрупе захапіла зборная каманда БДУ. Яна ўпэўнена перамагла каманду Мінскага радыётэхнічнага інстытута (6:0), другую каманду Беларускага політэхнічнага інстытута (5:0).

Бясспрэчнымі лідэрамі другой падгрупы сталі футбалісты інстытута фізкультуры. У трэцяй падгрупе лепшымі былі студэнты інстытута механізацыі сельскай гаспадаркі. Ва упартай барацьбе яны перамаглі футбалістаў інстытута народнай гаспадаркі (3:2).

Перад шасцю камандамі, якія папалі ў фінал, паўстала вельмі сур'ёзная задача: разлічыць свае сілы, паказаць добрую гульню, вытрымку і стаць прызёрам турніра. Аднак не ўсім камандам удалося паспяхова яе вырашыць. Гэтым, напэўна, тлумачацца фінальныя гульні такога моцнага калектыву, як каманда Беларускага політэхнічнага інстытута. У сустрэчы з камандай інстытута фізкультуры яна перамагла (5:4), а на другі дзень амаль без барацьбы праіграла два ачкі зборнай інстытута народнай гаспадаркі.

Толькі футбалістам БДУ удалося пазбегнуць «нечаканасцей» і правесці ўсе гульні на вышэйшым узроўні. Высокі тэмп, добрае спалучэнне індывідуальнай і калектывнай гульні, цікавыя камбінацыі — усё гэта дазволіла камандзе значна перайграць сваіх сапернікаў і заняць першае месца. Цікава, што зборная каманда ўніверсітэта становіцца чэмпіёнам гэтых спаборніцтваў ужо другі год запар. Сярэбранымі прызёрамі турніра сталі студэнты БДІНГ, трэцяе месца заняла каманда БПІ.

Лепшым ватараром спаборніцтваў названы Юрый Петухоў (БДУ), абаронцам — Уладзімір Гамеза (БДУ), нападаючым — Вячаслаў Дворнікаў (БДІНГ), лепшым бамбардзірам — Віктар Іваноў-

скі («Матор»). А прызам самага тэхнічнага іграка ўзнагароджаны Віктар Блізніук, які з'яўляецца капітанам каманды-пераможцы. Пасля турніра Віктар падзяліўся сваімі ўражаннямі:

— Перамагчы ў такіх спаборніцтвах становіцца ўсё цяжэй. Расце майстэрства каманд, расце напал барацьбы. Але я вельмі задаволены, што наша зборная засталася вернай сваёй ігравой манеры. І ў гэтым вялікая заслуга трэнера каманды Віталія Данілавіча Ліштвана, які ўмела рабіў смелыя тактычныя хады.

Не падвялі і мае сябры. Нават тыя сур'ёзныя траўмы, якія былі ў Ігара Блізніюка і Міхаіла Раманоўскага, не ўнеслі ў гульню зборнай прыкметных карэктываў. І калі Ігар і Міхаіл вымушаны былі не прымаць удзелу ў апошніх гульнях, то і на лаўцы запасных яны не пакідалі каманду. Дапамагалі сваім сябрам добрай парадай, хваляваліся і радаліся разам з імі. Гэта яшчэ раз гаворыць аб тым, што наша каманда — калектыв. Калектыву моцны, зладжаны.

Футбольны сезон толькі пачынаецца. І вельмі прыемна, што гэты пачатак для футбалістаў нашага ўніверсітэта стаў пераможным.

А. ДАБРЫЯН,
студэнт факультэта
журналістыкі.

